

Memo

Van Melvin Lucardie (contractmanager Jeugdhulp met Verblijf)
Aan PFO Zorg & Welzijn
Datum 20 maart 2024 (op verzoek van PFO 14 maart 2024)
Onderwerp Onvoldoende passende hulp in de gesloten jeugdzorg

Doel memo

Kennismaken van de constatering door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd dat in de Jeugdzorg Plus, veelal gesloten jeugdzorg genoemd, onvoldoende passende hulp wordt geboden. Dit memo dient om de ontwikkelingen scherp op het netvlies te houden.

Aanleiding

Binnen de JeugdzorgPlus wonen jongeren waarvoor de rechter een machtiging gesloten jeugdhulp heeft afgegeven. Omdat de JeugdzorgPlus in hoog tempo wordt om- en afgebouwd richt de inspectie (IGJ) haar toezicht hier expliciet op. Inmiddels zijn tal van onderzoeken verschenen, waarbij de Inspectie constateert dat in de gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus) onvoldoende passende hulp wordt geboden. Het duurt vaak te lang voordat een jongere behandeling krijgt. Vrijwel nergens is er een combinatie van tijdige en passende hulp én onderwijs of dagbesteding. En passende vervolghulp ontbreekt. Hoewel de JeugdzorgPlus er steeds beter in slaagt om minder vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten wordt dit volgende de inspectie soms nog wel ingezet doordat randvoorwaarden ontbreken en daarmee niet acceptabel.

Recent heeft inspectie (IGJ) een onaangekondigd toezichtsbezoek gebracht aan de afdeling Zeer Intensieve Kortdurende Observatie en Stabilisatie (ZIKOS), onderdeel van JeugdzorgPlus. Zij kregen voor publicatie inzage in de rapportage van ervaringsdeskundige Jason Bugwandass, die constateert dat de jongeren op de ZIKOS-afdelingen structureel bloot staan aan verwaarlozing en geweld. Ook de inspectie constateert dat de afdelingen onvoldoende kwaliteit van zorg en onvoldoende begeleiding op maat bieden.

Feiten en cijfers

In de factsheet 'onvoldoende passende hulp in JeugdzorgPlus' staan de bevindingen van de door inspectie afgelegde bezoeken op hoofdlijnen. Enkele hiervan zijn;

1. Passende hulp ontbreekt.
 - Bv. geen verklarende analyses bij plaatsingen
2. Terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen lukt niet overal
 - Bv. geen van de bezochte locaties voldoet aan de normen voor registratie en analyse van de toegepaste vrijheidsbeperkende maatregelen.
3. Personele bezetting is kwetsbaar
 - Bv. > 7 locaties hebben te maken met personeelstekorten, voor 3 andere locaties is de bezetting nu op orde maar een continu aandachtspunt.

Memo

Verschenen rapporten ombouw Jeugdzorgplus

De inspectie heeft meerdere rapporten gepubliceerd¹. Bij onderstaande aanbieders hebben één of meerdere jeugdigen uit het Rijk van Nijmegen het afgelopen jaar verbleven:

Aanbieder JeugdzorgPlus	Bevindingen rapport
Almata Ossendrecht 17-01-2024	Almata spant zich volgens inspectie in om terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen verder te verbeteren. Uitgangspunt van Almata is om alternatieve interventies en signaleringsplannen in te zetten ter voorkoming. Positief oordeel over doorlopende integrale programma en geleverde maatwerk samen met onderwijs. Op een aantal onderdelen voldoet Almata niet aan de veldnormen, hiervoor is een verbeterplan gevraagd.
Horizon Jeugdzorg (I-Hub) 't Anker – Harreveld 17-01-2024	Op meerdere groepen is volgens inspectie verbetering nodig in het langdurig op hun kamer moeten verblijven van jongeren, voor zover dit niet voortkomt uit hun eigen behoefte aan een prikkelarme omgeving. Inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen wordt steeds meer voorkomen. Op een aantal onderdelen voldoet 't Anker niet aan de veldnormen, hiervoor is een verbeterplan gevraagd. Van alle partijen wordt een gedeelde verantwoordelijkheid verwacht om te komen tot een passende oplossing vanuit het belang van de jongeren.
Pactum Zetten 29-02-2024	Medewerkers van Pactum spannen zich volgens inspectie in om voor iedere jongere een passend en integraal dagprogramma en passende hulp te organiseren, dit lukt niet altijd. Op een groot aantal onderdelen voldoet Pactum (Zetten) niet aan de veldnormen. Gezien de ontwikkelingen bij Pactum, heeft de inspectie de bestuurder verzocht om maatregelen om de kwaliteit en veiligheid van de hulp in de komende periode te bewaken en verbeteren. Inspectie zal geïntensiveerd toezien. Van alle partijen wordt een gedeelde verantwoordelijkheid verwacht om te komen tot een passende oplossing vanuit het belang van de jongeren.
Pluryn Eefde 17-01-2024	Pluryn spant zich volgens de inspectie vanuit een duidelijke visie in om de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen verder terug te dringen. Op een aantal groepen wordt kleinschalig gewerkt en zijn de randvoorwaarden hiervoor én voor verdere beperking van de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen al op orde. Op deze groepen lukt het steeds beter om alternatieven te vinden voor de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen. Op andere groepen, die nog niet zover zijn, moet nog een flinke slag gemaakt worden. Op een aantal onderdelen voldoet Pluryn (Eefde) niet aan de veldnormen, hiervoor is een verbeterplan gevraagd.

¹ [Onvoldoende passende hulp in de JeugdzorgPlus | Rapport | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd \(igj.nl\)](#)

Memo

Pluryn Klaverhof - Maarsbergen 29-02-2024	Het Klaverhof spant zich volgens inspectie in om jongeren passende zorg te bieden en de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen verder terug te dringen. Het lukt medewerkers om alternatieven in te zetten en om met ketenpartners het aantal plaatsingen buiten kantoortijden laag te houden. Op een aantal onderdelen voldoet Klaverhof niet aan de veldnormen. Vastpakken en vasthouden gebeurt niet uitsluitend door getrainde en toereikende medewerkers, hiervoor is een verbeterplan gevraagd. Van alle partijen wordt een gedeelde verantwoordelijkheid verwacht om te komen tot een passende oplossing vanuit het belang van de jongeren.
--	--

ZIKOS binnen de JeugdzorgPlus

Onderdeel van de JeugdzorgPlus is ZIKOS (Zeer Intensieve Kortdurende Observatie en Stabilisatie) voor jongeren van 12 en 18 jaar. Deze functie is aangemerkt als zeer specialistisch en zodoende op landelijk niveau door VNG gecontracteerd, middels een gesloten raamovereenkomst met I-Hub (locatie 't Anker, Harreveld) en Pactum (locatie Zetten). Jason Bhugwandass presenteerde 12 maart zijn onderzoek 'Eenzaam gesloten'. Jongeren zijn gevraagd naar hun ervaringen op de Zikos-afdelingen. In het onderzoek zijn ernstige en zorgelijke signalen naar voren gebracht. Na aanleiding van deze bevindingen heeft de inspectie deze ZIKOS afdelingen bezocht en eveneens geconstateerd dat de kwaliteit te kort schiet. Sindsdien zijn er voorlopig opnamestops afgekondigd en is o.a. een pedagogisch team bij I-hub op non-actief gesteld. De verwachting is dat de zorgfunctie ZIKOS niet meer in de huidige vorm verder zal gaan. Desondanks blijft het gebrek aan passend zorgaanbod voor deze zeer complexe doelgroep bestaan.

Voor meer informatie:

<https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2024/02/29/factsheet-onvoldoende-passende-hulp-in-de-jeugdzorgplus>
<https://vng.nl/nieuws/uitkomsten-onderzoek-zikos-afdelingen-voorlopig-opnamestop>

Aanvullend

Via het ingerichte meldpunt Zorg van het ROB worden signalen over (vermoedens van) fraude en gebrekkige kwaliteit verzamelt en opgevolgd. Periodiek ontvangen betrokkenen zoals de contractmanagers en beleidsadviseurs 'meldingsupdates', met eventueel verzoek tot opvolging van gewenste acties. Meer info is te vinden op de website van het ROB.

<https://robregionijmegen.nl/regionaal-meldpunt-zorg/>